

Dagtocht Vogezes

Met deze tocht doorkruist u de wijngebieden van de Elzas. Na dertien kilometer steekt u na **Sasbach** de Rijn over, verlaat u Duitsland en toert op de mooie stad **Sélestat** af. Bekijk in het centrum even de fonteinen die spontaan uit de grond komen en volg de mooie wijnroute tot aan de klim over de D416 bij **Ribéauville**.

Voor de eerste keer gaat de slingerende weg de hoogte in om zeventien kilometer verder na felle afdalingen, in het in de diepte liggende **Ste-Marie-aux-Mines** aan te komen. Daar kunt u een zilvermijn en een mineralenmuseum gaan bezoeken. De mijn is van 1 juli tot 5 september voor het publiek opengesteld en de rondleidingen voeren u door oude mijngangen, langs ertsaders en langs een nis met lichtgevende mineralen. In de 16e eeuw lagen in dit dal meer dan 300 mijnen. In de 18e eeuw kwam er de textielindustrie tot bloei, die het hoogtepunt in 1860 beleefde toen in het dal meer dan 25.000 mensen van de textiel leefden.

U bent nog niet op uw hoogtepunt, maar het gaat er wel behoorlijk op lijken, want u gaat namelijk richting Col du Bonhomme.

In Ste-Marie-aux-Mines neemt u de D48, een gedeelte van de 'Route des Crêtes' en kijkt hoog op tegen de toppers die u gaat bedwingen, de rechtslopende Lièpvrette begeleidt u een stuk.

U klimt naar 1229 meter en kunt rechts naar de Col des Baganelles met een hoogte van 903 meter, maar u kiest voor de mooie afdaling naar het dorp **Le Bonhomme**.

Links op de hoek van de D415 staat in de geliefde kuur- en wintersportplaats het monument met informatiepanelen betreffende de cols.

U volgt de richting van de Col du Bonhomme en toert over een brede klim met mooie uitzichten over de Elzas en Lotharingen naar 949 meter hoogte. Plots staat u midden in het toerisme, restaurants en touringcars alom aanwezig, dus tijd voor een pauzestop.

Links van u ligt het slagveld van de Tête des Faux, iets voor de echte wandelliefhebber. Het gebied ligt op een hoogte van 1.208 meter en er zijn slechts enkele voorzieningen, dus zaak om voldoende eten en drinken mee te nemen. Vergeet u ook de stevige wandelschoenen en gedetailleerde kaart niet, want het gebied is soms lastig begaanbaar en niet aan te raden om er alleen in te trekken.

De Nécropole Duchesne ligt aan de zuidkant van de Faux.

De Tête des Faux ademt een sfeer uit alsof de stellingen van de Eerste Wereldoorlog gisteren pas zijn verlaten. Loopgraven, bunkers en tunnels zijn hier nog volop te vinden. Ook in de bossen liggen nog overblijfselen van verdedigingswerken zoals een gepantserde bunker en u treft er ook nog veel prikkeldraadversperringen aan.

Waar u geen prikkeldraad aantreft is op de D148 naar de Col La Schlucht. Door donkere bossen klimt de weg naar 1272 meter hoogte en geeft u een schitterend uitzicht. Als u even iets anders wilt, de kabelbanen hangen klaar en onder u schittert het blauwe water van het Lac Du Blanc.

U verruilt de Col La Schlucht voor de Col Du Wettstein en gaat richting Le Linge.

De wegen worden smaller en links ligt het Necropole Nationale Le Linge en iets verder staat het monument van de Linge Kopf.

Het uitzicht blijft mooi en het is onbegrijpelijk wat zich hier allemaal heeft afgespeeld.

Dat wordt anders als u enkele kilometers verder met uw neus op de feite wordt gedrukt.

U komt namelijk bij het Le Linge monument met loopgraven, museum en andere ellende uit de Eerste Wereldoorlog.

Stop er beslist even, maak een rondwandeling door de loopgraven en bezoek het museum. U zult verbaasd zijn over de bikkelharte strijd die in zo'n lieflijk verstild landschap moet hebben gewoed.

De gevechten op Le Linge werden onder hele andere omstandigheden dan in het vlakke West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk gevoerd.

Het waren niet minder slachtoffers, maar er werden heel andere middelen gebruikt. Zo kon de artillerie niet dichtbij het front komen en waren tanks in dit landschap nutteloos.

De tragiek van de Lingekopf is geweest dat hier in de periode van juli tot oktober 1915 in totaal 68.000 man zijn gesneuveld zonder enig voordeel voor welke partij dan ook.

Enkele honderden meters na Le Linge ligt op de kruising met de D5bis het Deutscher Soldatenfriedhof Hohrod, waar 2.438 Duitse soldaten rusten.

U rust niet, maar gaat de afdaling inzetten via **Hohroberg** en **Hohrod** naar **Munster**. Het is een afdaling van bijna tien kilometer over smalle wegen met soms verrassend scherpe bochten en niet aflatende uitzichten over het diep onder u liggende Hohrod. Anders is het in Munster, daar is alles vlak.

De naam van de plaats Munster is afgeleid van het Latijnse Monasterium voor klooster. De monniken ontgonnen vanuit de vallei de hellingen in de richting van Lotharingen, de overvloedige regenval maakte van het gebied een vruchtbare plek.

Munster ligt in het dal van de Fecht en is bekend om de Munsterkaas, een sterk ruikende zware specialiteit. Het dorp wordt ook wel het Edam van de Elzas genoemd.

Een andere naam die in de Vogezes gebruikt wordt voor de Munsterkaas is de Géromé of de Munster-Géromé.

In Nederland wordt hij ook wel vanwege zijn bijzondere penetrante geur de stinkkaas genoemd. In ieder geval waren het de Benedictijner monniken die zich in de Elzas vestigden en deze kaas zijn gaan maken.

Munster ligt op een driesprong van dalen en is uitermate geschikt om als uitvalsbasis te dienen voor een ontdekkingsstocht door de hogere Vogezes. Het stadje is altijd een vrijgevochten bergrepubliek geweest met Zwitserse trekjes. Wie in Munster ook vreemde trekjes vertonen, zijn de ooievaars die het centrum bewonen. Hoog hebben ze hun nesten op de gebouwen en ze fladderen net voor zonsondergang klepperend over het plein.

U hoeft niet te kleppen en te fladderen, want u gaat ontspannen het dal in en ontmoet daar de mooie dorpen **Luttenbach**, **Breitenbach**, **Muhlbach sur Minster**, **Metzeral** en **Sondernach**. Links ligt 'le Petit Ballon' met een top van 1267 meter, even in Metzeral parkeren en vervolgens wandelen naar de top van de berg.

U kunt het pad volgen dat aangegeven is met een liggend rood kruis en net voor de top het pad nemen dat aangegeven is met een staand geel kruis. U komt dan bij 2 auberges, waar u heerlijk kunt eten.

Terug naar de motor waar het volgende avontuur wacht, het is de hoogste berg van de Vogezes de Grand Ballon met 1424 meter. Onderweg ziet u het Lac de la Lauch en het Lac du Ballon en verder enorme mooie vergezichten.

De weg stijgt nu naar de top. Op de kale Grand Ballon waakt een 'Blauwe Duivel', het is het monument voor de Franse Alpenjagers het "Diables Bleus" uit de Eerste Wereldoorlog. De berg was gedurende de oorlog constant in Franse handen.

Daarna volgt een fraaie rit over de Route des Crêtes naar de Vieil Armand.

Onderweg liggen monumenten die de gedenkwaardige dagen van 1914 gedenken.

Bij de afdaling komt u langs de ruïnes van het kasteel Freundstein en op de Col du Silberloch, waarna de Vieil Armand ofwel de Hartmannswillerkopf volgt.

Op de top die op 956 meter ligt, is in de Eerste Wereldoorlog zeer hard en lang gestreden.

Van het vestingwerk uit 1918 is maar een kwart behouden, toch blijft het indrukwekkend. De Duitsers hadden er een ongelooflijk versterkt stelsel met bunkers, kazematten en loopgraven uitgewerkt. Een trap met 560 treden die de soldaten naar de eerste linie leidde, roept de afschuwelijke gevechten weer op.

Op de top van de heuvel staat het prachtige uitzicht over de vlakte van de Elzas, in tegenspraak met de hel die er toen heerste. U ziet de vlakte van de Elzas, het Zwarte Woud en bij helder weer zelfs de Alpen.

U kunt een bezoek brengen aan de crypte met de resten van 12.000 onbekende soldaten en de Franse Nationale begraafplaats met 1260 begraafplaatsen, dat naar beneden op een heuvel is aangelegd.

Boven staat het nationaal monument ter herinnering aan de 30.000 gevallen, met op de achtergrond een groot wit kruis. Een museum rond deze crypte maakt het zinloze van de oorlog nog duidelijker. U zakt verder over de Col du Platzerasel en daalt af naar **Uffholtz**, waar links een groot monument staat.

Dit is het einde van het klimmen en dalen, want u gaat nu de richting van de Rijn op. Het zijn mooie stille dorpen die tussen de bergmassieven van de Vogezen en het Zwarte Woud ingeklemd liggen zoals **Staffelfelden, Ungersheim, Hirtzfelden** en **Desselheim**. Net voor het toeristische **Breisach** steekt u de Rijn over en komt weer in Duitsland. Vergezeld door druivenvelden toert u de laatste twintig kilometer naar **Riegel am Kaiserstuhl**.

© Tom Boudewijns